

יום א'	ר"ה לד.
יום ב'	ר"ה לד.
יום ג'	חורב
יום ד'	חורב
יום ה'	חורב
קו יודעי תורתך	
02.649.33.62	

גליון ש"ח שנה ו'
פרשת ראה תשפ"ו

מולד חודש אלול ביום חמישי
בשעה 8:15 ראש חודש בימים
חמישי ושישי

בשבילי

לתורה וחסידות

♦ יו"ל ע"י חברת לומדי תורה דחסידי מוד"צ בהכוננת כ"ח מרו אדמו"ר שליט"א ♦

בשבילי המערכת

אוטוטו תרועה

אוטוטו, הנה זה כבר, מסתיים לו בין הזמנים.

מסלולי ההליכה הרגליים יתרוקנו מאדם וציפורי השיר לא יבינו לאן נעלם הקהל המתענג. גלי הים ילחכו חופים שוממים, ודגל אדום או שחור או לבן לא ירגשו גם ילדים צעירים.

גלגלי הים יתרוקנו מאוויר, יקופלו אחר כבוד אל הארון העליון, אי שם ליד המידנית והצידנית ושמרת הקור. חוגי ההעשרה והפעילויות המשפחתיות יישכחו מלב, לא לפני שהוסיפו לקשר המשפחתי החמים. עטיפות השלגונים יעברו מיחזור לקראת שימוש חוזר, ודלת המקרר תנשום לרווחה. היא אינה צריכה להיפתח יותר שלושים פעמים ביום, לפחות עד חול המועד סוכות הבא עלינו לטובה.

אוטוטו יחזור הבית למסלולו, שעות הקימה והלינה ישובו למקומם המכובד, המזוודה הגדולה כבר לא תחסום את הכניסה לחדר של הבחורים. המזוודה הגדולה הזו תהיה במקום אחר, טבעי, קדוש ומרומם. הפארקים הירוקים יתאוששו מטפחות הרגליים ורכיבות הבימבות (לקטנים שבחבורה) והקורקינט החשמלי השכור (לבוגרים יותר), מזרקות ההשקיה יחזרו לפעילות סדירה, והדרך מבני ברק ירושלימה לא תיקח יותר שלוש שעות.

אוטוטו תגיע התקיעה. אחריהם יבואו שלושה שברים מקוטעים, ואחריהם סדרה של תשעה יבבות או יותר, ושוב פעם תקיעה.

חודש אלול. כן, זה שהיה כאן אך לפני מספר חודשים, הוא שוב כאן.

ובבת אחת אתה רואה לבבות של יהודים זונחים סערות ועיסוקים שתפסו את מוחם וליבם לאורך השנה, והם הינם מתייצבים, מתנערים מעפר, ושבים.

משיבים הם את הלב, אל מקומו הנכון. אל הרצון והכיסופין האמיתיים, אל מה שהנשמה כוספת אליו כל ימות השנה, ולא תמיד נתנו לו את המקום הראוי. כעת זה שב ומתעורר, שב וצף, שב ומתגעגע.

כי הדוד, הוא דופק, מבקש להיכנס אל הלב, אל עומק הרצון, אל עומק היער שהספיק לצמוח בלב מאז טהרת יום הכיפורים של תשפ"ו. מבקש הוא שנפתח לו את הדלת כחודו של מחט, שנרצה יותר, שנדע יותר מה לרצות, שנבקש את פניו יותר, שנשוב ונשאל רק אחת: שבתי בבית השם כל ימי חיי.

כי ריבונו של עולם, למרות שנה שחלפה, למרות עליות ומורדות, למרות זמנים כאלה ואחרים, בעומק נפשנו - מבקשים אנחנו את פניך!

ראש חודש אלול. יהיה ביום חמישי, ולמחרתו יום השישי ערב שבת קודש.

א כתיבה וחתימה טובה.

מרבזה"ק זיע"א

על דשא

מצות האמונה לישראל

ראה אנכי (יא, כו).

אנכי כתיב בלשון יחיד, וכן במתן תורה כתיב (שמות כ, ב) 'אנכי ה' **אלוקיך** אשר הוצאתיך מארץ מצרים', ופירש"י: 'ולמה אמר לשון יחיד **אלוקיך** ליתן פתחון פה למשה ללמד סנגוריא במעשה העגל וזה הוא שאמר (שם לב, יא) למה ה' יחרה אפך בעמך לא להם צוית לא יהיה לכם אלהים אחרים אלא לי לבדי'. וק' איך אפשר לומר כזה דבר שמצות אמונה ניתנה רק למשה רבינו ולא נאמרה לישראל. ואפשר לומר, דהנה אצל אדה"ר כתוב שנקנסה עליו מיתה, ושאלו המלאכים את הקב"ה למה נקנסה עליו מיתה, ענה להם ואמר: מצוה קלה ציויתי אותו ונתערטל ממנה ונקנסה עליו מיתה, ולכאורה אם זו מצוה קלה מדוע נקנסה עליו מיתה על מצוה כזו קלה, אלא מכיון שהקב"ה ציווה עליו מצוה זו באופן פרטי והוא לא קיים אותה הוי כמרידה בהקב"ה, וגם שהרי זו המצוה היחידה שהיתה לו וכשלא קיימה אין לו שום תורה כי זהו כל התורה שלו. וזה מה שאמר משה כאן **ראה אנכי** לי צויתי את האנכי, וא"כ אין זו מרידה בהקב"ה, כי המצוה באופן פרטי נאמרה רק למשה רבינו ע"ה.

ועוד כתיב בתהילים (קט, פט) 'לעולם ה' דברך נצב בשמים', ומצוות ה' זה הוא הקיום של העולם, ואם כן עד עכשיו רק משה קיים מצות אמונה, אבל עכשיו כשמשנה עומד ביום המיתה אומר לבני ישראל 'ראה **אנכי** נתן לפניהם היום', בזה הוא נתן לכל עם ישראל את המצוה של **אנכי שזה מצות אמונה** בה' שציווה אותם. ואת מה שהם שמעו עכשיו שמשנה נתן להם את האמונה, זהו 'את הברכה אשר תשמעו', זוהי הברכה 'מצות האמונה' שציווה אותם במה שאמר **ראה אנכי**.

ישראל תמיד בנים

בנים אתם לה' אלוקיכם (יד, א).

אמר: על פי דברי חז"ל (ראש השנה כה.) על הפסוק (ויקרא כג, ד) 'אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם במועדם, אל תקרי אותם אלא אתם, אפילו שוגגין אפילו מזידין אפיו מוטעין' עיי"ש.

מכל שכן כשמפורש בכתוב **בנים אתם**, בוודאי הנכם בנים אפילו כשאתם שוגגין מזידין מוטעין, עכדה"ק.

[ובזה פירש ה'אמרי שאול' זצוק"ל, את הכתוב בפרשת וישלח (בראשית לב,

ד) 'ויצו אתם לאמר', מילת 'אתם' כאן מיותר, אלא לאמר לעשו שלעולם אין אפשרות לקטרג על עם ישראל, כי נלמד ממילת 'אתם' הנדרש אתם אפילו מזידין וכו'. וזהו שפירש רש"י 'מלאכים ממש', מילת 'מש' נוטריקון מ'וטעין מ'זידין ש'וגגין, לומר לך שאפילו הם שוגגין מזידין ומוטעין בכל זאת הם בעיני ה' כמלאכים העושי דברו כענין שכתוב (תהלים קג, כ) מלאכיו גבורי כח עושי דברו וגו'.

(הרה"ק רבי יחזקאל מקאמיר זצוק"ל)

שכר המחשבה

עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה (יד, כב).

ודרשו חז"ל (תענית ט.) עשר תעשר - עשר תשביל ששתעשר. ולכאורה הוא מדרש פליאה, היכן ראו חז"ל רמז בפסוק שבא ללמד את ענין שכר המחשבה.

ואפשר לומר רעיון בזה, דהנה לכאורה שכר הניתן לאדם לעתיד לבוא עבור קיום המצוות, הוא בהכרח מצד מידת החסד, כי בדין לא מגיע לו שכר, וכמו שדרשו חז"ל (ויק"ר כז, ב:) אמר רבי ירמיה בר רבי אלעזר, עתידה בת קול להיות מפוצצת בראש ההרים ואומר, כל מי שפעל עם קל יבוא ויטול שכרו וכו'. ורוח הקודש אומרת, מי הקדימי ואשלם, מי קילס לפני עד שלא נתתי לו נשמה, מי מל לשמי עד שלא נתתי לו זכר, מי עשה לי מעקה עד שלא נתתי לו גג, מי עשה לי מזוזה עד שלא נתתי לו בית, מי עשה לי סוכה עד שלא נתתי לו מקום וכו'. עיי"ש. כלומר שמצד הדין, השי"ת כבר הקדים ושילם שכר על כל מצוה, בהא גופא שנותן בית וגג וכדו'.

אכן יש לומר, אשר גם מצד מידת הדין מגיעו שכר, והא על המחשבה שאדם חושב לעשיית המצוה, כי המחשבה לעשות מצוה זהו אף קודם שנתן לו בית או גג וכדו', ועל זה מגיעו שכר בדין.

ומעתה יבוא לכלל ישוב, מנין לחז"ל לדרוש 'עשר בשביל שתתעשר'. כי הוקשה להם, מהו שנקט 'עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה', הלא אין חיוב מעשר אלא בראיית פני הבית ולא בשדה. על כרחך בא לרמז על ענין השכר, אשר שכר המצוה אינו על מעשה המצוה בבית, כי אם על המחשבה עוד בשדה, שחושב לקיים מצות מעשר לכשתראה התבואה פני הבית, ומהו השכר, 'עשר תעשר' - עשר בשביל שתתעשר.

(אמרי אש)

(ליקט וערך הרב יצחק קרימלובסקי)

הלכות הפסקות לדברים שבקדושה לפי סדר התפילה (ח)

לאחר סיום ברכת ישתבח -

ד. בין ישתבח לקדיש - המספר בין ישתבח ליוצר עבירה היא בידו וחוזר עליה מעורכי המלחמה, ויש מי שאומר שלצרכי ציבור או לפסוק צדקה למי שבא להתפרנס מן הצדקה מותר להפסיק, ואין להקל בזה, ונראה שמותר להפסיק שם לכל דבר שבקדושה ואפילו לדברים שהן מנהג כגון ברוך הוא ובורך שמו.

ה. מתחילת הקדיש ובין הקדיש לברכו י"א שנחשב כבין הפרקים, וראה בהערה א.

ו. בין ברכו לברכת יוצר אור נחשב כאמצע הפרקים.

ברכת ישתבח -

א. מתחילת ישתבח עד בא"י קל מלך נחשב כברכה ארוכה, ודינו כאמצע הפרקים שאין מפסיקין בו אלא לקדיש קדושה וברכו ומודים וכיו"ב.

ב. באמצע אמירת הט"ו שבחות - הט"ו שבחות שבישתבח משיר ושבחה הלל וזמרה וכו' ברכות והודאות, יש שכתבו לאומרים בנשימה אחת, ולהלכה למעשה אין צריך לאומרים בנשימה אחת, ולדברים שבקדושה יזהר לכתחילה שלא יביא עצמו לידי כך, ואם בא לידי כך מותר לו להפסיק לכל מה שמפסיקין באמצע הפרקים וכנ"ל.

ג. מבא"י קל מלך - יש להסתפק אם נחשב לברכה קצרה, ועל כן לא יפסיק אפילו לדברים שבקדושה, ולכתחילה יזהר שלא יביא עצמו לידי כך.

ולדברים שבקדושה, הנה זה ברור דלקדיש וקדושה ומודים בודאי דשרי להפסיק דהא אפילו באמצע הפרק מפסיק, ומכ"ל לשאר דברים שבקדושה שאינם חובה אלא ממנהגא אי מפסיק, ולע"ד נראה פשוט דמפסיק דהא יש בהם משום כבודו של מקום, שמשבחים אותו והוא מצטרף לשבח, וכ"ש הוא מצרכי ציבור ואינן שהתירו השו"ע והרמ"א, ומה שנסתפק המג"א הוא משום דלכתחילה אין לקבוע הפסקה במקום הזה, אבל כששומע שבחו של מקום אין לך כבוד שמים ומצוה רבתי כזה, וכל זה להשיב מפני כבוד ה', אבל לא לזום מעצמו הפסקה לדברי קדושה כגון אמירת פרקי תהלים וכיו"ב, כמשמעות דברי המג"א ודו"ק בכל זה, כנלע"ד.

יא. הרמ"א (סי' נ"ד ס"א) כתב וכן מי שלא היה לו ציצית ותפילין והביאו לו בין ישתבח לקדיש יכול להניחם ולברך עליהם, אבל בין קדיש לברכו לא יפסיק לשום דבר עכ"ל, ובמג"א (ס"ד) כתב וז"ל אבל אם נזדמנה לו לאחר שהתחיל קדיש אינו מפסיק כלל, גם עפ"י הקבלה אין להפסיק בין קדיש לברכו וכו' עכ"ל, ומסימת דבריו משמע דאסור להפסיק כלל ואפילו להנחת תפילין, וכן משמע מסתמית דברי שו"ע הרב (ס"א), וכ"כ השו"ע הרב (סי' נ"ה ס"ד) וז"ל שתקנת חכמים היתה לומר קדיש וברכו סמוכים זה לזה, ומטעם זה אסור להפסיק ביניהם בשום עניין כמו שנתבאר בסיומן נ"ד עכ"ל, אמנם המ"ב (ס"ק י"ג) ס"ל דדינו כבין הפרקים, והאריך בזה בבה"ל (ד"ה בין קדיש) דלתפילין יוכל להפסיק להניח ולברך עליהן.

יב. רמ"א (שם), וביאר המ"ב (ס"ק י"ג) כי עיקר כוונת הש"צ מה שאומר ברכו את ה' היינו שיברכוהו אח"כ בברכת יוצר ע"ש, ואפילו יחיד לא יפסיק, וכל זה דוקא באופן שכבר גמר ברכת ישתבח ועומד להתחיל ברכת יוצר אור אבל אם אותו יחיד בא עתה להתחיל פסוקי דזמרה וכ"ש אם ולא לדלג הפסוד"ז ולהתחיל יוצר אור ושמע קדיש וברכו אין דינו בזה כאמצע הפרק ולכו"ע יכול להניח סליט ותפילין ולברך עליהן (כ"כ המ"ב ס"ק י"ד) ע"ש.

אפילו לדברים שבקדושה דאי נימא דחשיב כברכה קצרה אם יפסיק הרי הוא מקלקל הברכה ועובר בלא תשא, ולגבי אמן ספק אמן לקולא, כמבואר בבה"ל (סי' רט"ו ס"ד ד"ה ואסור). ולכו"ע קודם שאמר קל מלך מהולל בתשבחות לא יפסיק דכל שלא אמר כן חשיב ברכה קצרה שאסור להפסיק בה לכו"ע.

ז. שו"ע (סי' נ"ד ס"א), וכתב המ"ב (ס"ק ה') בשם הא"ר שהקליפות מבטלים לעלות התפילה וע"י פסוקי דזמרה מכריזין אותם וכששח חזו"רין עליה בשביל העבירה הזאת אותם גדודים שהם מעריכים מלחמה בינינו בעונותינו הרבים, על כן ראוי שלא לספר עכ"ל.

ח. שו"ע (שם), וכתב הרמ"א (שם) וזמנה נתפשט מה שנהגו בהרבה מקומות לברך חולה או לקבול בבית הכנסת שיעשה לו דין בין ישתבח ליוצר דכל זה מקרי לצורך מצוה, ולאח"כ כשחזו"רין להתפלל יאמר השי"ץ מקצת פסוקי דזמרה ויאמר קדיש עליהם כי לעולם אין אומרים קדיש בלא תהילה שלפניו עכ"ל.

ט. כ"כ האחרונים, וז"ל כף החיים (ס"ק י"א) הא דכתב מרן ז"ל ויש מי שאומר ולא כתב סתמא משום דהאי סברת יש מי שאומר שמתיר להפסיק לדבר מצוה הוא סברת רב עמרם והכלבו ז"ל, אבל הר"ק והרא"ש ז"ל (פרק א' עמוד) כתבו בסתם דלא לאישתעווי ממי מתחיל ברוך שאמר עד דמסיים ליה שמונה עשרה ע"כ, ומשמע דאין להפסיק בדיבור בין ישתבח ליוצר אפילו לדבר מצוה, כמו בין ברוך שאמר לישתבח וכו', על כן יש לזהר ולהחמיר שלא להפסיק בדיבור בין ישתבח ליוצר אפילו לדבר מצוה ע"ש.

י. כתב המג"א (ס"ק ב') וז"ל ובכתבים (פני"ח סוף שער הזמירות) כתב לומר בעש"ת מזמור ממעמקים קראתין ה' בין ישתבח ליוצר וצ"ע עכ"ל, והפמ"ג (א"א ב') ביאר ז"ל שצ"ע להפסיק אפילו במזמורים בין ישתבח ליוצר אור עכ"ל, ולא זכיתי להבין הלא השו"ע גופיה והרמ"א הסכימו דשפיר דמי להפסיק לדבר מצוה ואפילו לקבול על חבירו, ומאמאי אמירת מזמור זה לא חשיב דבר מצוה, שו"מ שהקשה כן בפחת הדברי (אות ב') ומסיק דשפיר דמי להפסיק לצורך זה שעפ"י סוד יש לאומרו דוקא במקום זה ע"ש, וקיצור דבריו הביא בכף החיים (ס"ק ח').

א. בשו"ע (סי' נ"ד ס"א) כתב וז"ל ישתבח אינה פותחת בברוך לפי שהיא סמוכה לברוך שאמר ששתיהן נתקנו על פסוקי דזמרה זו לפנייהם וזו לאחריהם עכ"ל, וכתב המ"ב (ס"ק א') וז"ל ואע"ג שפסוקים מפסיקים ביניהם לא הוי הפסק כמו ברכה אחרונה שבק"ש או שבהלל שגם כן טעמא עכ"ל, ומבואר להדיא דברכת ישתבח הרי היא כברכת אמת ויצבי שנחשב לאמצע הפרק כמבואר בשו"ע (סי' ס"ו ס"ה), [ובקצות השולחן (סי' י"ח ב"ד השולחן ס"ק ה') פשיטא ליה שמתחילת ישתבח עד ברוך של ישתבח פשוט לא נחשב אמצע ברכה, וצ"ע רב].

ב. רק הפסוקים קדוש... ברוך... ימלך... ובמודים יאמר רק ג' תיבות מודים אנחנו לך, ובקדיש מפסיק רק לאמן יש"ר מברך וכו' יתברך, ולאמן של הקל הקדוש ושומע תפילה.

ג. כן כתב המג"א (ריש סי' נ"ג) וז"ל כל ה"ט"ו שבחים שבישתבח מן שיר ושבחה וכו' עד מעתה, יאמר בנשימה אחת (ש"ה) עניני תפלה ריש דין ק"ש של ערבית עכ"ל.

ד. כ"ה המ"ב (ס"ק א'), ובכף החיים (ס"ק ב') כתב וז"ל אמנם בזוהר (תרומה קלב.) לא משמע כן אלא האיסור הוא אם מפסיק בדיבור, ואינם אלא י"ג שבחים מן שיר ושבחה עד ומלכות כו', וכ"כ השלמי ציבור (דף ע"ד), וכן האר"י ז"ל לא זכר זה בשער הכוונות שיהיה בנשימה אחת כו', וכ"כ החיד"א בקשר גודל (סי' ז' אות מ"ז) בשם הרב יעב"ץ דלא יאמרו בנשימה אחת כי צריך לאומרים בנשימה כמסדר שבחו של מלך עכ"ל וכו' עכ"ל הכף החיים.

ה. כף החיים (שם).
ו. מ"ב (סי' נ"ד ס"ק ג') וז"ל צ"ע אי מותר אז להפסיק ולענות איש"ר וקדושה כי מאמר אחד הוא עד שיר וכו' ויש לחלק וצ"ע עכ"ל, ובכף החיים (ס"ק ז' ובסי' נ"ג ס"ק ב') כתב וז"ל ואם מותר להפסיק באמצע ישתבח לענות קדיש או קדושה וכו' דדינה כמו ברוך שאמר ע"ש, ומסתמית דבריו משמע דלא ברכת ישתבח בכלל ואפילו בסיום ישתבח מברוך אתה ה' קל מלך מהולל בתשבחות ואילך, וכ"כ בלגהות מגן האלף על ספר חסד לאלפ"ש (סי' נ"ד אות רצ"ז), וכ"כ בקצוה"ש (סי' י"ח ב"ד השולחן ס"ק ה') בהבנת דברי הד"ח, ומ"מ נראה דלהלכה יש להחמיר שלא להפסיק

בשבילי רבוה"ק

הרב שמואל קרימלובסקי

הכח הטמון בעמל התורה

א"י בכל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה. היינו יראה הרוממת עין דליו רצ ושלטי וכו'. וס' צמדת היראה. אמה מולא מדת ענוה כמו"ס יראה מצא לדי ענוה ואמר ענותותו היינו מדת ענוה אמת והבן: (דברי ישראל - כללי אוריינית)

שידע בעצמו

רבינו מבאר לפי דרכו את מאחז"ל בזה עפ"י הזוה"ק שהובא בספר כמה פעמים שמי שעמל בתורה קודם היום זוכה שהתורה תודיע לו את עוונותיו, אבל כאן נתחדש דבר, כי בפשטות התועלת שבזה היא שאם נעלם ממנו מה צריך לשוב ומה צריך לשרר דרכיו או שתפס אותו עצלות ללכת בדרך האמת אזי התורה מזכירה לו את מה ששכח, ואף זה נעשה באופן רך, כאמא שדואגת לבנה, אבל כאן התחדש שיש בזה תועלת נוספת שידע מדרגתו האמיתית ולא ירמה את עצמו ויוכל לשמור עצמו בענוה.

הזהירות מגאוה

ובענין זה יש לתת את הדעת לראות את גודל טובת הבורא עלינו שנתן לנו את תורתו שע"י נוכל לדבוק בו שהרי זו היא תכלית הטובה וכמו שנתבאר בכמה מקומות בספה"ק שתכלית הטובה היא להיות כבן הנתון בחיק אמו כך להיות נשמתו צרורה בצרור החיים, וכמו שידוע מן הב"ח שביאר את העוון שלא בירכו בתורה תחילה היינו שלא למדו בשביל הקדושה הטמונה בה ולכן לא למדו לשמה, ולא ברכו היינו שלא הודו לש"ת על זה, וכן ידוע מרביה"ק מקאזמרי ז"ע שאמר שבתורה נאמרו דברים רבים אבל אתה הישראלי שמע והאזן והזהר לדעת את היוצא מן התורה שזהו שה' אלקינו אבל דווקא משום כך צריך להיות ראוי להיות בהיכל המלך מכל הצדדים ואם לא כן אע"פ שהתורה מזככת אותו הרי כיון שמצד אחר אינו ראוי לזה הרי לא יוכל ליכנס בהיכל המלך ולהיות דבוק בו ולכן צריך לזהר שלא תהיה בו גאוה.

סגולה לענוה

ומפני כך כאשר אדם מתאמץ בתורה נמצא שעצם ידיעת התורה גורם לו תוספת קדושה בנשמתו והעמל והיגיעה שמדיר שינה מעיניו ע"י

חז"ל (שבת קה:) שהציעה"ר מתחילה אומר לו עשה כך, ולמחר אומר עשה כך, עד שאומר לו עבוד ע"ז, כמו כן 'והקללה אם לא תשמעו', 'הקללה' מלשון ק"ל, וכן עולה בגימטריא מק"ל, שכשמיקל חלילה במצות ה' ומתרפה בעבודתו, אפילו בקל שבקלים, אזי מיד ח"ו וסרתם מן הדרך, כי אין דרך אמצעית במצוות ה'. ולכן צריך האיש הישראלי לדבק עצמו תמיד בברכה, שלא יסור ח"ו מכלל ברוך ויבוא לכלל ההיפך.

(רעיון דרעיון פרשת ראה תש"ע)

לא כתוב 'מלאכת עבודה', מפני שנמסר לחכמים לפרשו

ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה' אלוקיך לא תעשה מלאכה (טז, ח). ה'משך חכמה' מדקדק שהיה לכתוב לומר 'לא תעשה מלאכת עבודה', כלשונו לגבי יום טוב שמלאכת 'אוכל נפש' מותרת, ורק לגבי שבת ויום כיפורים שכל המלאכות אסורות בהם, נכתב האיסור על 'מלאכה' סתם. ראה שם תירוץ שהכתוב מרמז לאופן שחל שביעי של פסח בשבת, ולהוציא מליבם של צדוקים.

ויש ליישב, דהנה מכתוב דידן למדו חז"ל איסור עשיית מלאכה בחול המועד, כדאיתא בברייתא (חגיגה יח). 'ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה' מה שביעי עצור ממלאכה אף ששת ימים עצורין [היינו מדכתיב 'וביום' השביעי בוי"ו החיבור להקיש ששה ימים לשביעי, כן פירש הטורי אבן (שם ד"ה וביום) בפי' קמא]. ופריך אי מה שביעי עצור בכל מלאכה אף ששת ימים עצורין בכל מלאכה, ת"ל 'וביום השביעי עצרת' השביעי עצור בכל מלאכה ואין ששה ימים עצורין בכל מלאכה [ופי' התוס' (מו"ק ב. ד"ה משקין) דילפינן מה"א יתירה ד'השביעי' למעט שאר ימים], הא לא מסרן הכתוב אלא לחכמים לומר לך איזה יום אסור ואיזה יום מותר איזו מלאכה אסורה ואיזו מלאכה מותרת, והם פירשו שמלאכת דבר האבד מותרת בחול המועד ושאר מלאכות אסורות.

ומאחר שכתוב דידן בא להורות וללמד שבהכרח צריכים אנחנו לסמוך בזה על קבלת חכמינו ז"ל שנמסר הדבר בידם איזו מלאכה אסורה באיזה יום, לכן גם בענין איסור עשיית מלאכה ביום השביעי גופיה, שינה הכתוב מלשונו משאר ימים טובים וכתב 'מלאכה' סתם, לתת מקום לחז"ל שיבואו ויפרשו כל איסורי מלאכה שבכתוב זה לפי קבלתם הנאמנה והכרעתם, ואנחנו על פיהם נעשה.

(רעיון דרעיון פרשת ראה תש"ע)

ה'רבים' בנוף אחד ולכן 'ערכים זה לזה'

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעו וגו' ונתתה את הברכה על הר גריזים ואת הקללה על הר עיבל (יא, כו). ודקדקו כל המפרשים שפתח בלשון יחיד 'ראה' וסיים בלשון רבים 'לפניכם'. עוד צ"ב, הרי להלן בפרשת כי תבוא (כו, יב) מפרטת התורה באריכות את כל פרטי המעמד של הברכה והקללה בהר גריזים ועיבל, ולאיה צורך כפל הכתוב להזכיר ענין זה כאן שוב בקיצור.

והענין לפי המבואר בחז"ל (סנהדרין מג): שחלות דין הערבות בישראל שכל ישראל יהיו ערבין זה לזה, התחיל בעיקר לאחר המעמד בהר גריזים והר עיבל, ולפני כן היו ישראל בגדר התאספות של יחידים ומאז והלאה נעשו 'ציבור' וכלל אחד. וכשהיו יחידים, היה כל אדם יכול לטעון מדוע תלינו עלי על חטאי זולתי, הלא אנכי לא חטאתי. אבל לאחר מעמד הברכה והקללה, נעשו ראובן ושמעון וכל ישראל כלל אחד, כחלקים שונים של גוף אחד, ונעשה ראובן אחראי וערב למעשיו של שמעון.

ומיושב מה שפתח בלשון יחיד 'ראה אנוכי' - כעת כל אחד מכם נתבע וטורד על ה'אנוכי' שלו [כמורגל בפי העולם לומר על אדם מסוים שהוא 'אנוכי' החושב רק על טובת עצמו]. וסיים בלשון רבים, כלומר, דעו לכם כי הנני 'נותן לפניכם' - עתידים אתם להכלל כאחד ולהיות טרודים האחד על מעשי זולתו ג"כ.

(ב' דראש חודש אלול תשפ"א)

בעבודת ה' אי אפשר להשאר בדרך האמצעית

את הברכה אשר תשמעו וגו' והקללה אם לא תשמעו אל מצוות ה' אלוקיכם וסרתם מן הדרך וגו' (יא, כו-כו). משמע מכאן שבעבודת ה' אין דרך אמצעית של לא ברכה ולא קללה [כדאשכחן בלשון בני אדם 'לא מדובשך ולא מעוקצך'], אלא אם הולך האדם בדרך הישר ומעשיו כראוי וכנכון, הרי הוא אוהב ב'ברכה', ובלאו הכי הוא ח"ו ב'קללה'. וכן כתוב לעיל (יא, יג) 'אם שמוע תשמעו אל מצוותי וגו' לאהבה את ה' אלוקיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם', אזי יזכו לתכלית הברכה 'ונתתי מטר ארצכם בעתו' וגו'. אולם אם 'יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם' וגו', אזי 'ועצר את השמים וגו' ואבדתם מהרה', אבל דרך אמצעית וחלקית שבה אין זוכים לברכה אך אין נענשים באיבוד - אינה קיימת.

ותדקדק עוד שעל דרך שהוא אומר שם 'השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם מן הדרך' - אין דרך אמצעית וצריך לישמר פן יפתה לבבם אפילו בדבר קל, הוא אומר כאן 'ואת הקללה אם לא תשמעו' וגו' - על ידי כך 'וסרתם מן הדרך' לגמרי, כמאמר

מוסיף עוד לקדש את גופו, אזי התורה רוצה שיזכה באמת לתכלית הטוב והיא מלמדת אותו ג"כ איך להנצל מן הגאווה, והיא מזכירה לו את מה שעליו לתקן ויתכן עוד שזה ג"כ נרמז בדברי הזוהר שאמרו שם, שזה נעשה במלה רכיך. ואפשר לומר הכוונה שעיקר מה שמזכירים לו את עוונותיו הוא שמלמדים אותו מה שעליו לעשות ואיך לחזור בתשובה ולא שאומרים לו את חסרונותיו ונותנים לו הרגשה שאין לו תקוה, ואז ממילא כשבא ללמוד עוד ולקיים שאר מצוות ורואה את גודל חסדי ה' עליו שאע"פ שעשה מה שעשה בכל זאת הקב"ה ממתיך ומצפה שיחזור אליו ויהיו שוב קרובים ואהובים זה לזה, ועוד יותר שהקב"ה טורח איך להשיבו אליו וכמו שנא' בפסוק השיבנו ה' אליך היינו שקודם יפתח הקב"ה את פתח התשובה ובוודאי כשרואה את כל חסדי ה' אלו עליו נעשה שפל רוח.

קדושת התורה

ולמדנו מכל זה שמי שרוצה לקנות לעצמו יראת שמים בין משום שהתעורר מעצמו בלא טעם וסיבה ובין משום שבזמן גרמא שעומד בימים המסוגלים לחזור בהם בתשובה ולהיות תשובתו מקובלת ובין אם שרואה שכל אדם מנסה להגיע ליעד כל שהוא, בין אם הוא במעמד חברתי ובין אם בעושר ובחיי תפנוקים והוא מתעורר שגם הוא רוצה להוציא את כוחותיו אל הפועל אלא שהוא רוצה לעשות זה בחפצי שמים ובין מכל סיבה שתביא אותו לזה. הנה טוב יעשה אם יפנה את עצמו לעסוק יותר בתורה ובפרט בעמל התורה ויותר מן הכל שיש כח ללמוד קודם היום, וכמו שנתבאר, שבזה יזכה לשלש מיני סיוע. א. תוספת קדושה שתהיה רוח טהרה מפעמת בו ואין צריך להאריך בגודל קדושת התורה. ב. העמל מסייע ג"כ כי הרי הגוף מתנגד ומפריע וע"י עמל התורה מתיש את כח היצה"ר התפוס בגוף. ב. יבא ג"כ לענוה ע"י שיזכור את מעלתו האמיתית והרי ענוה מביאה ליראת שמים וכמ"ש עקב ענוה יראת ה'.

עֵשֶׂר בְּשִׁבְלֵי שְׁתֵּי עֶשְׂרִי

הערוך השולחן: החוש מעיד מכמה עשירים שכל מה שנותנים יותר, מתעשרים יותר • רביה"ק ה'דברי ישראל' זי"ע: מידת הוותרנות היא הכלי הראוי לקבלת העושר • טעמים שונים מדוע המעשר ממונו מתעשר • עשירות של הקב"ה טמון בה גם מידת ההסתפקות • שני גדולי עולם בזכות נתינת מעשר • והריקתי לכם ברכה עד פלי ד'י

רק במיקומה של הנקודה העליונה שעל האות שי"י. ב'עושר' הנקודה היא ימנית (ש), וב'מעשר' הנקודה היא שמאלית (ש).

והנה, מצינו בפרשת לך לך (יג, ט) שאמר אברהם אבינו ללוט: "אם השמאל - ואימנה". ורמזו בזה סימן נפלא: אם אתה, האדם, תקבע את הנקודה על המילה 'עשר' בצד שמאל (ש),

גדולי הדור שצמחו בזכות מעשר

בעיירה אחת בארצות הברית חי רוכל ירא שמים, שהיה נזהר ומדקדק מאוד במצוות מעשר כספים. באחד הימים פנה אליו רב העיירה וביקש לדעת מהו המקור לזהירות העצומה שהוא מגלה במצווה זו.

פתח הרוכל וסיפר כי בצעירותו התפרנס כסוחר שוורים ברוסיה. את כספי המעשרות שלו היה רגיל להעביר בקביעות למלמד התינוקות בעיירה, שהיה תלמיד חכם מופלג וירא שמים, והיה שרוי בעניות מרודה. פעם אחת, זימן לו השם יתברך עסקת שוורים גדולה מאוד, שבה הרוויח הון רב. כהרגלו, הפריש מיד את כספי המעשר וביקש להעבירם למלמד. להפתעתו, סירב המלמד לקבל את הסכום, באומרו כי מדובר בסכום גדול הרבה יותר ממה שצריך לו למחייתו.

הרוכל ביקש מהמלמד עצה למי ראוי ליעד סכום נכבד זה. השיב לו המלמד כי בכיתתו לומדים שני ילדים מוכשרים ביותר, שניכר עליהם בבירור כי אם יישלחו ללמוד בישיבה מפורסמת, יגדלו בתורה ויהיו לגאון ולתפארת. דא עקא, שהוריהם עניים מרודים ואין ידם משגת כלל לשלם את הוצאות הדרך, ועל כן הציע המלמד כי ייקח את כספי המעשר ויממן בהם את נסיעתם למקום תורה. סוחר השוורים שמע לעצת המלמד, וקיים את הדברים במלואם.

אותם שני ילדים אכן נסעו לישיבה, שקדו על תלמודם, ולימים התפרסמו בכל העולם כולו כגאונים וכפוסקי הדור - הלא הם הגאון **רבי משה פיינשטיין** זצ"ל, והגאון **רבי יעקב קמינצקי** זצ"ל.

היינו שיתן מעשרות ותדאג לעניים, אז אני, כביכול הקב"ה, אשים את הנקודה בצד ימין (ש) ואשפיע עליך עֶשֶׂר ורווחה. אבל "ואם הימין" - אם תדאג רק לעושר שלך ולא תיתן לאחרים, אזי "ואשמאלה" - אני אעמיס עליך מיסים וארונות שישמאלו ויחסרו את ממוןך.

זהו גם הרמז בביטוי "הרוצה להעשיר יצפין" (בבא בתרא כה, ב) - ישים את הנקודה בצד שמאל, יתן מעשר וצדקה, כי צפון מורה על צד שמאל, ודפח"ח.

נבנה כאשר האדם מתגבר על טבעו ונוהג בעין טובה ובוותרנות.

הבורח מן העושר - העושר רודף אחריו

טעם נפלא נוסף ועמוק כתב הרה"ק **רבי צדוק הכהן מלובלין** זצ"ל בספרו **'פרי צדיק'** (קומץ המנחה ח"ב אות י). הוא מסביר את מאמרם "עשר בשביל שתתעשר" על פי הכלל הידוע "כל הבורח מן הגדולה - הגדולה רודפת אחריו".

כאשר האדם מנצח את תאוות הממון והעושר על ידי שהוא מפריש מעשר ומחלקו לעניים, הוא מוכיח בעצם שאינו משועבד ואינו חפץ כלל בעושר למען עצמו. דווקא על ידי בריחה זו מתאוות הממון, הוא זוכה להשיג את העושר, שכן העושר מתחיל "לרדוף אחריו".

המכפיל את רכושו פי עשר

בספר הקדוש **'קדושת לוי'** (בפרשתנו) מבאר כיצד הנתינה מכפילה את הרכוש מבחינה רוחנית ומעשית. כאשר אדם נותן מעשר, כל ממונו נכלל בתוך מצוות הצדקה.

וזה לשונו: "הנה כשאדם עושה צדקה, אזי הצדקה עולה למעלה לפני הקדוש ברוך הוא. על דרך משל, האדם הנותן זהב אחד או מדה אחת תבואת מעשר, כשהצדקה עולה למעלה ומסתכלין זה המעשר מאין הוא בא, והוא בא מחמת שהיה לו עשרה זהובים או עשרה מדות תבואה - ונמצא אלו העשרה זהובים והעשרה המדות כולם נכנסין במצוה זו, כי מחמת שיש לו עשרה זהובים... נותן אחד זהב".

ממשיך ה'קדושת לוי' ומבאר את השכר: "ובזה זוכה לשנה הבאה שיתן עשרה זהובים ועשרה מדות מעשר, דהיינו שיהיה לו מאה זהובים ומאה מדות תבואה! ונמצא שכל התבואה שהיה לו בפעם הראשון... זוכה שבשנה הבאה יזכה שיתן ממאה מעשר, והטעם לזה, כיון שכולם נכנסין במצוה כנ"ל. וזהו 'עשר תעשר' - עשר בשביל שתתעשר".

טעם מחודש ויסודי המשלים את הדברים, מצינו במה שכתב בשו"ת **'תשובות ונהגות'** (חלק ב' סימן תפג), שם מבאר שעל ידי שהאדם נותן מעשר מרווחיו לצדקה, הוא עושה את הצדקה כאילו היא 'שותף' בממונו. ובזכות חלק הצדקה המצוי בתוך העסק (שהוא החלק העשירי), זוכה כל העסק לברכה.

כעין זה כתב מרן בעל **החפץ חיים** בספרו **'אהבת חסד'** (פרק כ' אות ו') וז"ל: "שהנהוגים במעשר וחומש מכל מה שירויחו, גדול הרבה צדקתם יותר מאותם שנותנים סתם צדקה וכו', **שעסקם משותף גם לגבוה**".

"אם השמאל ואימנה" - סוד הנקודה

מליצה נאה ומרתקת מצינו בספר **'שפתי צדיקים'**, המבארת את מאמרם ז"ל הני"ל: הנה ההבדל היחיד בכתב שבין המילה עֶשֶׂר (שפירושה מעשר) לבין עֶשֶׂר (שפירושו עשירות), הוא

בפרשת ראה טמונה הבטחה מופלאה, כזו שהפוכה לגמרי מההיגיון הרגיל שלנו. הרי מנהגו של עולם הוא, שכאשר אדם מחסר מממונו ונותן לאחרים - ממונו מתמעט וחסר. ואולם, תורתנו הקדושה מלמדת אותנו את סוד ההנהגה העליונה: הנתינה אינה חיסרון כלל ועיקר, אלא אדרבה, היא היא הצינור הטהור להשפעת ברכה, והיא הפותחת לאדם את אוצרות השפע ממקורות עליונים.

סגולה נפלאה מסרו לנו חכמינו ז"ל במסכת שבת (קט, א) בדרשם את הפסוק בפרשתנו (דברים יד, כב) **"עשר תעשר"**: **"עשר בשביל שתתעשר"**. היינו, המפריש מעשר מכספו ורכושו לצדקה, מובטח לו שהדבר יהווה עבורו סגולה לעשירות ולרווחה.

ירדנו בגנים ללקוט שושנים מפי ספרים וסופרים, להבין לעומק מדוע דווקא המעשר את כספו זוכה כנגד זה לעשירות, כיצד פועלת הברכה, ומהו טיבו האמיתי של אותו עושר המובטח לנותנים.

לא מליצה בעלמא, אלא הבטחה ממשית

ראשית, יש להבהיר כי הבטחה זו אינה סתם 'מליצה' או משל, אלא הבטחה מעשית הקיימת בכל דור ודור. כך מעיד בעל **'הערוך השלחן'** בהלכות צדקה (יורה דעה סימן רמז, סעיף ו), וזה לשונו:

"יש מי שאומר דרך אמעשר תבואה קאי כדכתיב 'עשר תעשר' עשר בשביל שתתעשר, וגם זהו דווקא אם נותן בשביל עשירות דווקא, ולענ"ד אין שום סברא לחלק בכל אלו, וגם החוש מעיד מכמה עשירים שכל מה שנותנים יותר מתעשרים יותר. והגם שיש שעשירותם נאבדו, זהו מהנסתרות לד' אלוקינו ובוודאי טובתם היא, ועל פי הרוב אינו כן. ועוד שהצדקה דוחה את הגזירות הקשות", עכ"ל.

מידת הוותרנות - הכלי הראוי לקבלת העושר

רביה"ק ה'דברי ישראל' (פרשת חיי שרה) הוסיף בזה פנינה נפלאה, המבארת כי נתינת המעשר בונה באדם את הכלי הרוחני המסוגל להכיל את העושר - והיא 'מידת הוותרנות'.

זכר דבריו: **'והנה הכלי לקבל העושר הוא מדת הוותרנות'**, כמו שאמרו (שבת קט, א) עשר בשביל שתתעשר. והנה אמרו רז"ל (בבא מציעא נט, א) שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר וכו' עיי"ש. זהו שראתה אותה (אליעזר עבד אברהם) שגמילות חסדים היינו מדת הוותרנות... היינו למקור העושר שתהא כלי ראויה לקבל את הברכה והעושר כנ"ל. והוכחת מיד כך הוה, תיכף כשראתה במדת הוותרנות ואמרה 'שתה וגם לגמליך אשאב...' גם תבן גם מספוא רב' וכו', מיד נתעשרה ב'נזם זהב והצמידים', והבין".

כלומר, העושר זקוק לכלי קיבול, והכלי הזה

שחרית בצפרא דשבתא – טעם גן עדן העליון (א)

מתוך שיח זיץ ליל שישי בקו חברים מקשיבים

עם הרבנים יהודה מאיר בר"י קרימלובסקי משה דוד בוק ומיכאל רוזן שליט"א

כדבר איש אל רעהו

ראשית כל, הרבי שליט"א הרי אומר לכל מי ששואל אותו - וזה כמובן זועק מעצם הדבר שהרבי לא מרפה מהדבר הזה של התפילה וההכנה אליה - שלא סתם יש לו עניין מיוחד שבשבת בבוקר יתפללו כמו שצריך, אלא שבזה הוא רואה את המפתח לכל החיבור והטעם בתורה ומצוות של כל יהודי. זה דבר פשוט. הרבי אמר זאת במפורש כמה פעמים לכמה וכמה אנשים, שהוא אוהב שצריך או בחור ישקיע בתפילה, יתכונן ויתפלל כמו שצריך בשבת בבוקר, ממילא כל השבת שלו תהיה אחרת, וברגע שירגיש טעם בשבת, על ידי כך גם כל עבודת השם שלו תהיה משהו אחר לגמרי.

ככה אנחנו שומעים מהרבי, וזה גם מה שקורה בפועל, בשטח. אנחנו בסימן 20 שנה להנהגה של הרבי, ואפשר לראות בשטח את התוצאות. הרבה בחורים ואברכים, בפרט אברכים, יכולים להעיד על עצמם, וביודעיי ומכיריי קאמינא, שזה מה שפתח להם את כל השער של עבודת השם.

12 ועוד 12 זה לא 24!

אבל כמובן שזה לא דבר שבא לבד. אפילו אם לומדים גמרא שעה לפני התפילה, זה עדיין לא מספיק כדי שצליח להתפלל כראוי, כמו שדיברנו באריכות בעבר, אלא צריך לעשות בשביל זה עוד משהו. אני יכול לספר מנימה אישית, שהרבה שנים בתור בחור, קמתי עם כל המרץ וחשתי צורך להרגיש מודי'צער במשהו, כמו שר' יעקב יהודה בוק אוהב להגיד. ואני זוכר שבתור בחור צעיר לכל הפחות, היתה לי כזאת מחשבה, שהיו שבתות שלא למדתי איך שני התפילה, והתפללתי טוב, על כל פנים לפני שהסתכלתי על להתפלל טוב. ולעומת זאת היו שבתות שלמדתי לפני התפילה, והתפילה היתה לא מי יודע מה. אז כמובן שללמוד ואח"כ להתפלל וזהו, זה לא מספיק, וכמו שהיה אומר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, 12 ועוד 12 זה לא חייב להיות 24.

כדי להתפלל כראוי, צריכים ללמוד איך להתפלל. בשבוע שעבר דיברנו איך להתכונן, והשבוע אנחנו מדברים איך להתפלל. כשיודעים להתכונן כמו שצריך, ולהתפלל כמו שצריך, אז חזקה עליו, ואין אחד שנמלט מהחזקה הזאת, שהוא מרגיש טעם אמיתי בתפילה, וממילא הוא מרגיש טעם אמיתי בקרבת השם, וממילא כל השבת שלו אחרת, וממילא כל עבודת השם שלו זה ממקום חיבור אמיתי ופנימי, הוא מרגיש את הרבש"ע בעצמו על כל צעד ושעל, אם הוא יעבוד נכון, כי כשהמציאות של הקב"ה הופכת ממשהו ערטילאי ומקיף למציאות מוחשית ומורגשת, הכל מקבל אור אחר, וכל עבודת השם שלו משתנית וכל המציאות של העולם משתנית.

ר' יהודה מאיר: שלום וברכה לר' משה דוד ור' מיכאל. אנו עוסקים בנושא החשוב של תפילת שחרית בצפרא דשבתא. דיברנו על ההכנה קודם התפילה, ועכשיו נתמקד יותר בתפילה עצמה. מהי מהותה, ואיך אנחנו יכולים להתחבר אליה יותר ויותר, מפסוקי דזמרה עד 'כתר' במוסף, שהכל יהיה כראוי וכיאה. אז אולי בתחילה נרענן לנו קצת את העניינים ונסדר קצת 'וואס דארף זיין', איך נראה התמונה של תפילת שחרית של שבת אידיאלית, ומשם נתגלגל עוד ועוד, וננסה להתבונן ביחד בדברים העומדים ברומם של עולם, הלא היא התפילה.

ר' משה דוד: דיברנו בעבר באריכות שתפילה ראויה, כמו שצריך להיות, זה לא רק לכון את פירוש המילות, אלא התפילה אמורה להביא את הבן אדם לתחושה אחרת, להרגשה אחרת, שירגיש אלוקות. "ירגיש אלוקות" זה אולי נשמע משהו גבוה, אבל הכוונה היא שירגיש את מציאות השם, שירגיש בפועל את מציאות השם.

ר' יהודה מאיר: גם זה קצת גבוה, אבל הכל יחסי כמובן.

ר' משה דוד: אני יסביר מה אני מתכוון להרגיש. בשבוע שעבר אמרנו, שכאשר לבן אדם יש משהו מאוד מציק ואין לו על מי להישען, באותם רגעים קשים בוקעת לו מן הלב תפילה אמיתית, עד שהוא מרגיש בחוש ממש שהרבש"ע עומד מולו ושומע אותו. זו הכוונה להרגיש אלוקות. יהודי יכול וצריך להגיע בתפילה שלו, לכל הפחות להרגשה כמו ההרגשה הזאת, להרגיש את השם קרוב אליו לכל הפחות בכמות כזאת.

אבל, כמובן שלהוליד רגש, זה לא דבר שקורה ברגע אחד, ודאי לא כשמגיעים לתפילה הישר מהמיטה, כי כשמגיעים מהשינה הרגש הוא רדום. ולכן צריך הכנה. דיברנו באריכות שלפני התפילה צריך ללמוד נגלה כדי להיות יותר 'נשמה'דיג, ואחרי זה להתבונן, כדי להוליד בפועל את ההרגשים הנכונים של התפעלות מגדלות הבורא וכיוצא בזה, ולקחת את הרגש לתפילה. כמו כן צריך להיזהר כדי שלא לפספס את זה.

עד כאן התמקדנו בענין ההכנה ובתאוריה של איך צריכה להיות התמונה הכללית של התפילה. אבל כעת צריך לדבר בפרקטיקה של התפילה. וקודם שנפתח, אני אתן קווים כלליים, כמו שמצויר אצלי. וכמו שאמרת, כל אחד מדבר מנקודת מבטו, ואדרבה, אולי משלושה אנשים יחד תהיה חזקה של רוב הדעות ונצליח לדבר באופן השווה לכל נפש.

זה השער לה'

עשירות עד בלי די - מידת ההסתפקות

לביאור טיבו של אותו "עושר" מובטח, אומרים בשם צדיקים: הרי מצינו פעמים רבות שעושר אינו בהכרח ברכה, וכמו שנאמר (קהלת ה, יב) "עושר שמוך לְבַעְלֵי לְרַעְתּוֹ". אם התורה מבטיחה עשירות כתגמול למעשרות, הרי בוודאי שזוהי עשירות של ברכה טהורה! ולכן דרשו חז"ל (תענית ט, א) על ברכת מעשר את הפסוק (מלאכי ג, י) "עַד בְּלִי דִי" - עד שיבילו שפתותיכם מלומר די. כי על עושר סתמי של חול נאמר "מי שיש לו מנה רוצה מאתיים", שאין בו סיפוק, אבל העושר הבא ממעשר הוא מסוג אחר לגמרי - יש בו שובע וברכה.

יסוד זה מבואר בהרחבה בספר 'תורת משה' למרן חתם סופר (בפרשתנו) וז"ל: "עשר תעשר, אמרו חז"ל בשביל שתתעשר, ואמרו עוד בשביל שלא תתחסר... והרי אמרו דאין אדם מת וחצי תאוותו בידו, ויש לו מנה רוצה מאתיים. אבל בברכת ה', הקב"ה נותן לו גם מדות טובות - מדת ההסתפקות. והיינו 'עשר בשביל שתתעשר' ולא תתחסר לך על ידי שתוסיף להתאוות עוד יותר, ומה שתאבת קודם, נעשית עשיר שיתן לך ה' מדה טובה, מדת ההסתפקות".

הנס הגלוי שבמעשר - "ובחננוני נא בזאת"

נחתום בפנינה מאירה מתוך ההקדמה לספר 'סמיכת חכמים' (להגה"ק רבי נפתלי הכהן זי"ע). שם הוא מיישב קושיה עצומה: הרי אמרו במסכת תענית (ט, א) דאע"ג שאסור לנסות את הקב"ה, וכדרכיב "לא תנסו את ה'", מכל מקום גבי מעשר מותר לנסות אם יתעשר, וכדכתיב (מלאכי ג, י) "הִבִּיאוּ אֶת כָּל הַמַּעֲשֵׂר אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים... וּבְחַנּוּנִי נָא בְּזֹאת אֲמַר ה' צְבָאוֹת אִם לֹא אֶפְתָּח לָכֶם אֶת אֲרָבוֹת הַשָּׁמַיִם וְהִרְיָקְתִּי לָכֶם בְּרָקָה עַד בְּלִי דִי". ונשאלת השאלה: מאי שנא מצוות מעשר דשרי לנסות בה, משאר כל מצוות התורה שנאמר בהן לא תנסו?

והשיב תשובה נפלאה: הנה אמרו חז"ל (אבות פרק א, משנה טז) "אל תרבה לעשר אומדות", וכן במסכת קידושין (נא, א) "המרבה במעשרות, מעשרותיו מקולקלין". נמצא שהבא להפריש מעשר מפירותיו, חייב קודם למדוד במדויק כמה פירות יש לו, כדי שלא יעשר מאומד.

והנה, מאידך גיסא, מבואר בש"ס במסכת תענית (ה, ב) שאין הברכה מצויה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד אלא בדבר הסמוי מן העין! ומעתה יוצא, שהמדוד את פירותיו כדי לעשר - אי אפשר בדרך הטבע שתחול ברכה בפירותיו, כיוון דהוי דבר הנמדד ולא סמוי מן העין.

אולם, הקב"ה עושה למעשרו נס גלוי, היפוך מן הרגיל: אע"ג שהוא דבר המדוד ואינו סמוי מן העין, מכל מקום שולח ברכה בפירותיו בזכות קיום מצוות מעשר!

ולכן דווקא במצוות מעשר רצוי הוא לנסות את ה', משום שבשאר מצוות, אם ינסה ותבוא אליו הברכה, יתכן שיתלה ויאמר "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", ולא יכיר כי מאת ה' הייתה זאת. אבל במעשר, הלא בהכרח יודה כי הברכה היא נס גלוי מאת ה'! שהרי לולא שהשי"ת ציווה לו את הברכה במיוחד, היה מן הראוי בדרך הטבע שלא תחול הברכה על פירותיו כיוון שנמדדו. משכך, בנס כה גלוי המיוחס לה' בלבד - הותרה הבחינה, "ובחננוני נא בזאת".

גדול תלמוד המביא לידי מעשה

אבני זיכרון מ'ספר הזכרונות' של התלמידים שיחי' לאורך ימים טובים, שחקקו על לוח ליבם מנעוריהם, דמותו ודרכו של המשגיח דיישית' אמרי שאול מודזיץ הגה"ח ר' מרדכי בקנרוט זצ"ל מחשובי אנ"ש, שהרבה פעלים להקים עולה של תורה, והעמיד תלמידים הרבה.

השנה בה למדתי אצלו בשיעור ג'. הדבר היה כך, שבחצי השנה הראשון למדנו אצל הרבי שליט"א שכיהן אז כראש הישיבה. אצלו למדנו במסכת בבא בתרא את הפרק השותפין, ולאחר מכן בחודשים שלמדנו אצל הרב בקנרוט, למדנו פרק חזקת הבתים, והוא הכניס אותנו חזק אל העיון, הוא היה יושב במשך שעות ממושכות בכדי להכין את השיעור, וידע טוב לגעת בנקודה העיקרית בלי לפספס ובלי להחמיץ שום נקודה, וידע גם לעשות את הלימוד העיוני ללימוד ברור ובהיר ולהמתין כל דבר, והיה מסדר את הסוגיא לפרטים, מונה והולך, ומפרט עד שיהיו ברורים ובהירים לאושרם. ממשיך ר' שמעון שליט"א ומתאר, "הוא היה מסביר את הסוגיא והופך את זה למשהו שלא היה מי שלא הבין", היו חלק מהתוספות שהיו סוגיות קשות ודאג להבהיר את העניינים בצורה ברורה. וכמו כן עמד על כך שכולם ירשמו את השיעורים, והיה מצטט בקשר לכך את דברי המהרש"א על 'תלמודו בידו' שרומז על 'כתיבת יד', וגם במחצית השנה הראשונה שהראש ישיבה שליט"א היה מוסר את השיעור, היה עומד ר' מרדכי על כך, לראות ולעקוב איך ובאיזו צורה אנחנו כותבים את השיעורים.

ישמע חכם ויוסף לקח

ר' שמעון פרלמוטר שליט"א עומד על הנהגה שקבע לעצמו בישיבה המשגיח רבי מרדכי זצ"ל, שהיה בזה מידה רבה של חינוך שהעניק לנו כיצד להתייחס לראש הישיבה, המשגיח חינוך את התלמידים, שהראש ישיבה שליט"א, הוא הדמות שלנו, ועלינו להתבונן בדרכיו ולקנות תורה ממנו. הוא נתן לנו את התחושה תמיד, שהראש ישיבה שליט"א הוא 'הכתובת', בכל דבר.

והנהגה המיוחדת שאני מתכוון אליה, שאז היתה נראית כחלק טבעי ופשוט מהנעשה בישיבה, זהו

שומרינו וזוכרינו המה מעידים

לרגל יום היארצייט ובמלאות ארבע שנים לפטירת של רבי מרדכי זצ"ל, פנינו לכמה מתלמידיו בישיבה הק' הרבנים החסידים שליט"א, שגם ממרחק השנים מרגישים הם בכל ליבם, שהמשגיח הרב בקנרוט לא מש מזכרונם וליבם, והוא אשר העמידם בקרן אורה, עיצב וטיפח את בנינם הרוחני בהשכל ובדעת ובמחשבה תחילה, מתוך מסירות רבה ויגיעה גדולה, 'זאמנה' בכוחם ובכישוריהם הטמונים בהם. ובמלאכתו מלאכת שמים, עמלו עשה פרי ופירי פירות, ורבות הזכויות שניתן לזקוף למי שעמל ועשה במלאכת מחשבת, עד שאומרים לו ראה גידולים שגידלת, ישא ברכה מאת ה' וצדקה מאלוקי ישעו.

תשגיח אותם לרחמה

בישיבת 'אמרי שאול' דמודזיץ היה רבי מרדכי זצ"ל ר"מ ומרביץ תורה לתלמידים, ומלבד השיעורים שמסר בין כותלי הישיבה בעיון עמוק, שימש רבי מרדכי כ'משגיח' הישיבה, ואם במקום אחר תפקידו של המשגיח בישיבה פעמים רבות מצטמצם לגדרי וגבולות התפקיד שנדרש מהמשגיח, לעקוב בעינא פקיקא על סדרי הישיבה ועל המשמעת של תלמידי הישיבה, וכן על הנהגותיהם של התלמידים בתורה ובתפילה ובמידות טובות, הרי שאצל רבי מרדכי התפקיד חרג הרבה מעבר לגבולות 'המשגיח' המצוי, ואילו אצלו היה זה רק כינוי ותואר לשלל תפקידים ומשימות שנטל על עצמו, והכל מתוך מסירות עצומה למען הצלחתו ובנינו הרוחני של כל תלמיד ותלמיד.

כדי להתמיה התלמידים שישאלו

אחד מתלמידי הישיבה דאז, מחשובי אנ"ש ומרבני קהילת חסידי מודזיץ בפתח תקוה, המרביץ תורה ומגיד שיעורים בדף היומי בבתי מדרשות בעיר פתח תקוה, בשיעורים שיצאו להם מוניטין בבתי הכנסת בעיר פ"ת מזה שנים הרה"ח ר' אליקים גלנר שליט"א מספר לנו, שעד היום בשיעורים ב'משנה ברורה' שמוסר הוא לפני בעלי בתים ובני תורה, עוד עומדים לנגד עיני יסודות בלימוד המשנה ברורה, שקיבל כתלמיד בישיבה קטנה מאת המשגיח רבי מרדכי זצ"ל.

כשבנוסף לענין השיעורים בהלכה ובמשנה ברורה, קורה רבות במהלך שיעורים שהנני זוכה למסור במסכתות בגמרא, או במשנה ברורה ובעניינים שונים, שישנם בין השומעים שמעלים שאלות וקושיות שונות תוך כדי מהלך אמירת השיעור, ואני מתייחס לשאלות ובר בבד ממשיך את מסירת השיעור, וישנם אי אלו ממשותפי השיעורים שפונים אלי ומתעניינים, וכי לא מפריע לי ולמהלך השיעור, שהינן נזקק להפסיק את רצף השיעור בשאלות שנשאלות.

ואז עניתי להם ואמרתי, שהיה לי מג"ש בישיבה, שקראו לו הרב בקנרוט, שכאשר היה מוסר לנו שיעור בגמרא, הוא היה מסביר היטב את מהלך הסוגיא, והיה מחכה ומצפה מהבחורים שיעלה להם הקושיא של המהרש"א וכו', וממש ציפה לזה, בהטעימו, שאם עולה קושיא או תמיהה של המפרשים על אתר, הרי זה סימן טוב שהתלמידים הבינו את פשט הסוגיא על בוריו. והשאלות צצות ויוצאות מתוך ההבנה של הסוגיא, ולכן הקושיות בתוך השיעור לא רק שלא מפריעים לשיעור, אלא פעמים רבות הם חלק ממהלך ההבנה של דברי התורה, כפי שקיבלתי מרבי מרדכי זצ"ל.

זכרתי לו חסד נעורים

הרה"ח רבי שמעון פרלמוטר שליט"א, מוותיקי אנשי החינוך ועוסק בחינוך הסהור ובהרבת התורה, מעמודי התווך של קהילתנו הקדושה, מתרפק בזכרוננו על תיאור דמותו של המשגיח דיישית' מודזיץ וכך מספר.

למדתי אצלו בכל שנות הישיבה קטנה, ובמהלך

שבשיעור כללי השבועי שהראש ישיבה שליט"א היה מוסר בישיבה היה המשגיח יושב ומשתתף בה גם הוא, ואף היה כותב את השיעורים. וכאמור, היה מכון אותנו אל דמותו של הרבי בבחינת 'כזה ראה וקדש'.

דרך אגב אני נזכר, שכאשר הראש ישיבה היה עובר על המבחנים שלנו, חותם ונותן ציון, היה אומר לנו ר' מרדכי בדרך צחות, 'תשמרו את המבחנים הללו, זה עוד יהיה שווה הרבה'.

כשהם מסתכלין כלפי מעלה ומישעבדין ליבם

הרה"ח ר' אליקים גלנר שליט"א אומר, הנני זוכר באופן מיוחד את השיחות מוסר שהיה נותן, ה'שמוסע' הם היו שיחות יסודיות שהחזירו בבחורים את ההבנה ואת ההסתכלות הנכונה על הדרך להצלחתם ועלייתם הרוחנית, יש שמועס שהיה מוסר לפני היציאה לבין הזמנים, ואני רגיל להזכיר זאת עד היום לצעירי הצאן בימי 'בין הזמנים', הוא היה מעלה את השאלה, שבציצית נאמר שע"י ראיית התכלת שבציצית זוכרים את השי"ת, משום שנתלת דומה לים והים דומה לרקיע והרקיע דומה לכיסא הכבוד. והיה אומר לנו, 'הנה אני מכיר אנשים שגרים ליד הים, ואינם נזכרים מכך שהים דומה לרקיע ולכיסא הכבוד'.

ואז הטעים לנו, שהדבר תלוי היכן הראש נמצא. שרק אם הוא מסתכל על התכלת שבציצית הוא יזכור שהים דומה לרקיע, ולא יסתכל במבט של מה בכך על הים ועל הרקיע. וכך כאשר אדם יוצא לתקופת 'בין הזמנים' והראש שלו נמצא בישיבה, הרי גם בין הזמנים יזכיר לו את הדברים החשובים ואת חובתו בעולמו.

במה יזכה נער את אחריו

הרה"ח ר' צבי ברוסלובסקי שליט"א, מספר בערגה על המשגיח רבי מרדכי זכרוננו לברכה, אשר בין כותלי הישיבה במודזיץ, 'רבי מרדכי, באישיותו ובדרכו המיוחדת שלו בישיבה, בצורה שבה הוא היה משגיח, וכן בצורה שאמר את השיעורים ודאג לידיעת הבחורים, הוא לימד המון, ונתן הרבה דרך לחיים, חינוך והשפיע.

ואף שכבר עברו למעלה משלושים שנה מאז שלמדתי אצלו בישיבת מודזיץ, אני יכול להעיד שאני מרגיש ורואה עד היום כמה החדיר בנו והשפיע עלינו, וכמה לימד אותנו ובפרט כשהיה עוסק בהלכה, וכאשר דאג ללמד ולהחדיר "הלכה" בבחורים, ראיתי אז, שאכפת לו באמת מענין ההלכה.

בחור כהלכה

מוסיף על כך הרה"ח רבי שמעון פרלמוטר שליט"א, בזכות רבי מרדכי הבחורים ידעו טוב 'הלכה', הוא הצליח להעביר את זה אלינו בצורה כזאת, שההלכה היה דבר טוב ונעים.

עד כדי כך, שאני נזכר בבחור שהיה די חלש, שבעקבות הצורה איך שרבי מרדכי החדיר בבחורים ובאווירה את לימוד ההלכה, והדוגמאות המעשיות העולות מתוך ההלכה, ששמעתי מאותו בחור שאומר כמשיח לפי תומו על לימוד ההלכה, שהלכה זה דבר הכי פשוט, והדבר הכי הגיוני, שברור לפני כל אחד כיצד הוא צריך לנהוג ולעשות.

זה היה משום שר' מרדכי הפשיט את לימוד ההלכה ולימד משנה ברורה בטוב טעם ודעת, כל בחור עבר במשך השלוש שנים על רוב המשנה ברורה, הוא הפך את הלימוד במשנה ברורה שיהיה "געשמאק".

מלאכת שמים במחשבה תחילה

הרה"ח ר' אליקים גלנר שליט"א מציין כיצד היתה הגישה של ר'בי מרדכי לעבודת הקודש. וכך הוא אומר, 'עלי הוא השפיע רבות, וגם אחרי שנים שלמדתי אצלו הייתי מתייעץ עמו עד השנים

ואכן הרבי הסכים עמו לדבריו, וכן היה.

נעץ סוף הזמן בתחילתו

ר' שמעון פרלמוטר שליט"א מתאר, הוא כל כך השקיע לבסס את השבועיים האחרונים של ה'זמן', ולהקדיש אותם לחזרה על הנלמד ב'זמן', שרק כאשר הגעתי לשיבה גדולה, נודע לי ש'סוף הזמן' נקרא התקופה החלשה, וחשתי לתומי שהזמן הכי חזק זה סוף הזמן, וזה הזמן החזק ביותר בשנה.

לזכרון בין ענין ותורה ה' בפך

עוד מספר **רבי שמעון פרלמוטר שליט"א**, הסדר היה שאחר תפילת שחרית עם התפילין, היה רבי מרדכי מוסר שיעור בחומש רש"י של הפרשה, וכן היה מבחן לא קשה, אבל שאלות יסודיות שהקיפו את פירוש הרש"י על התורה.

תלמיד אחר נזכר, שהיה מציג במבחן שאלות על כמה פירושים בדברי הרש"י, הכל כדי להחזיר בתלמידים את חשיבות לימוד החומש עם הרש"י.

כתיבה תמה

התלמידים מתארים, 'כאשר הרב בקנורט היה אומר שיעור, הוא הסביר בבהירות ובטוב טעם ודעת ובהסברה נפלאה, אבל היתה לו הנהגה מעניינת שתרמה רבות להחדרת הלימוד בתלמידים, בסיומו של השיעור עמד הרב בקנורט וחזר שוב על כל מהלך השיעור, ודרש מהתלמידים שכולם צריכים לכתוב את השיעור, באומרו, שרק על ידי הכתיבה של השיעור הדברים יהיו מובנים וברורים ויישמרו בזיכרון, ואכן, הרבה מהסוגיות שנלמדו אצל הרב בקנורט נכנסו ונספגו אצל התלמידים לאורך שנים בזכות ההתעקשות שלו על כתיבת השיעורים והדרך שדאג להבהיר ולסכם את הסוגיות שוב ושוב, כדי שהלימוד יהיה מונח אצל התלמידים בבהירות.

מתוך כך זכרונה

בנעילת יריעת הזיכרון על דמותו המופלאה של רבי מרדכי זצ"ל, מהמאורות שהאירו בקהל עדתנו באור תורתו ובהארת פניו עם כל אחד, הרי שבתוך שלל מעלותיו הייחודיות שבהרבצת התורה והעמדת התלמידים שזאת היתה אומנותו המיוחדת, ובה עמל ויגע במסירות והביא ברכה רבה לתלמידיו לשעה ולדורות, ועשה רבות באופן מיוחד במינו להרבות תורת ההלכה וידיעת המשנה ברורה, עד שנפטר לעולם שכולו טוב.

ראוי איפוא להמליץ עליו, רבי מרדכי שנפטר מחבריו ומתלמידיו בדבר הלכה' ובזכרון לימוד ההלכה החביב עליו שזיכה בו רבים וטובים, 'מתוך כך זכרונה', מתוך כך הוא נזכר ועומד בזיכרון טוב באוהלה של תורה ובבית מדרש דמוזיץ אשר קבע מקומו שם לתורתו לתפילתו, ולחסות בצל רבותינו הקדושים, ובמהרה ישמח ישראל בישועת השי"ת על עמו ונחלתו, זכור אהבת קדומים והחיה נדרמים וקרב הימים אשר בן ישי חי, בעגלא ובזמן קריב והוא בתוכם אמן ואמן.

שלכל בחור היה תורנות הן בענייני סידור הספרים, והן בחלק של הניקיון והסדר מתוך משמעת וסדרים מיוחדים. הוא היה 'יאבא' של הישיבה, הכל הכל, באופן כזה שלא רואים. הוא דרש ותבע, אבל הבחורים קיבלו את דבריו כי זה היה בבחינת 'הוא' היה אומר' כי גם שהרגישו שהוא עקבי וחזק וסמכותי, ראינו לפנינו אדם טוב, שדבריו ודרישותיו מגיעים ממקום של אהבה ומתוך כוונה ואחריות לקדם את הבחור.

דווקא בשנות הילדות שלי בתלמוד תורה נתקלתי לא פעם ביחס של מלמדים שהיה חסר להם את הסבלנות והאורך רוח והמחשבה על הצלחת התלמיד, ואילו כאשר הגעתי לשיבה קטנה הרגשתי מעין 'חוויה מתקנת' שחושבים עלי ועל הצלחתי.

מדי דברי בו זכור אזכרנו

תלמיד מיישבת סאדיגורה, שם רבי מרדכי זצ"ל הרביץ תורה קרוב לשני עשורים עד ימים ספורים לפני פטירתו, מתאר באוזנינו ברגש, שדמותו של רבי מרדכי זכרנו לא ימוש מלבבות התלמידים, וגם הוא ביניהם, וכך מתאר לפנינו היקר שבערכין **הרב משה היזרעאלי שליט"א**, 'לא אשכח את המחזה, כאשר בסוף הזמן בישיבה, לקראת היציאה ל'בין הזמנים' מכריז המגיד שיעור רבי מרדכי לתלמידים, שבימי 'בין הזמנים' הרי אני פנוי לכל משאלה ובקשה בכל שעות היממה, אם כל אחד ואחד מהתלמידים רוצה לקבוע עמי לימוד משותף או רוצה סיוע בהבנת סוגיה מסויימת או כל דבר שאלה ועצה, וכל לימוד שהוא, אני מוכן ומוזמן בשבילו, וזמני פנוי ומוכן עבורו ללא כל הגבלה.

בנוסף לכך זכורני אירועים שהיו אז, פעם בבין הזמנים ופעם היה זה בימי עשרת ימי תשובה, שלא היה בין הזמנים, אולם נעשו שיפוצים בישיבה ולא התאפשר לקיים שם את סדרי הישיבה בכל ההזדמנויות הללו.

פנה רבי מרדכי לבחורים ואמר, שהוא מזמין את הבחורים לביתו, אף שאין זמן זה חובה אלא רשות, והיה עושה בביתו שיעורים עם כיבוד של מאכל ומשקה שהיה מגיש לפנינו. ולפעמים הלימוד היה נמשך מספר שעות, ובכל זאת בחורים רבים הגיעו מרצונם בחפץ לב, והיו שאף טרחו להגיע מחוץ לעיר כי הוא חיבב עליהם את הלימוד ואת השקידה לשמוע וללמוד ולהוסיף חכמה בלימוד התורה הקדושה.

הרבי ה'נחלת דן' זי"ע הסכים לדעתו

מספר **הרב שמעון פרלמוטר שליט"א**, כאשר היו ימי תעניות בה"ב, הנהיג רבי מרדכי בישיבה שיאמרו סליחות, אע"פ שהרבה מקהילות פולין לא נהגו באמירת סליחות אלו, בכ"ז רצה רבי מרדכי בכדי לחנך ולהחזיר בתלמידים שידעו שיש כזה דבר בה"ב, שצריכים לדעת מזה, אז לכן לצורך חינוך התלמידים אחז שמן הראוי שיהיה אמירת סליחות בישיבה, והציע זאת לפני הרבי הנחלת דן זי"ע,

האחרונות. הוא היה בונה את הבחורים והיה אכפת לו מכל אחד ואחד, הוא לא עשה בשביל לצאת ידי חובה, הוא עבד והשקיע לשם שמים, ראית את זה לאורך כל הזמן".

הרה"ג ר' שמעון פרלמוטר שליט"א, משלים את הדברים ואומר, "הוא היה משקיע בכל דבר, וכאשר היה מלמד ומבאר, הוא היה מסדר את הכל בסדר נכון ופשוט, וכן גם בענין שהזכרנו שזה היה הכח המיוחד שלו, הבהירות בהלכה, כיום, וכבר בשנים עברו מאז שזכיתי לעסוק בחינוך, ובמסירת שיעורים, שיעורי תורה, וכן כמנהל בתלמוד תורה, אני זוכר את צורת העבודה שלו, ואני עובד עם הראש שהוא היה עובד. הוא היה עושה סדר, והוא היה ברור. היה משקיע שעות רבות בהכנת השיעור,

ופעם אחת הוא שם לב שבחורים לא הקשיבו, אז אמר לנו, 'אם הייתי יודע שלא תקשיבו, הייתי הולך לישון בשעה עשר'.

כל אחד לפי כוחו

הרב צבי ברוסלובסקי שליט"א מספר, בתקופתי בישיבה היה בחור מוכשר מאוד בעל כישורונות עילויים ממש. עד כדי כך, שיכל להיות לפניו ספר לימוד שהגה בו באותה שעה כמו תנ"ך עם מפרשים, ותוך כדי כך שמע באוזניו את השיעור וזכר לאחר מכן את הדברים ששמעו אוזניו בתפיסה מהירה, וגם את העניינים האחרים שלמד, ורבי מרדכי הבחין, שישנם בחורים שהדבר הזה עושה להם חלישות הדעת.

אז היה דואג לפנות אליהם ולהתייחס לכך, והיה אומר, שהוא מחבב ומעריך את בעלי הכישורונות, אבל תדעו, שעילוי יש לו לפעמים סיכון הרבה יותר גדול לנטות לימין או לשמאל, ואילו תלמיד שהוא פחות מוכשר אבל יש לו את התכונה של התמדה, פעמים רבות הוא עולה על אחרים והוא יציב ועקבי.

יש סדר למשנה, ודרך ארץ קדמה לתורה

מוסיף **הרב צבי ברוסלובסקי שליט"א**, הרבה דברים בהנהגה שלו היו מיוחדים, הוא דיבר עם בחורים בני שלוש עשרה וארבע עשרה, והחזיר בהם כמה צריך להתכונן מעכשיו, כי כשיקמו בית בעזה"ש"ת הם יצטרכו לעזור, ולעשות חסד ולהתחשב בזולת, בחורים בגיל הזה זה עוד נראה להם רחוק, ואוהבים להיות משוחררים מעול, אבל הוא ידע איך להחזיר זאת על כל צעד ושעל.

הוא היה שולח בחורים בתורנות לעבור בכל החזרים ולראות שכל מיטה מסודרת, ושכל בחור מסדר את חפציו בתוך הארון, והיה מוסיף שה'אלף בית של החיים זה להיות מסודר, כי אם תהיה מסודר בחפצין ובענייניך אז תהיה מסודר גם בלימוד התורה'.

מספר **רבי שמעון פרלמוטר שליט"א**, הוא לימד את הבחורים לנהוג בדרך ארץ לעובדים, לכל אחד מאלו שעבדו בישיבה, ואף לפועלי הניקיון. הוא עשה תורנות לאיסוף הספרים, בסדר מיוחד

הכנות אחרונות לקראת מעמד הסיום האדיר

ברכיכוי אנ"ש בכל רחבי הארץ להתרגשות גואה ועולה ומגיעה לשיאה בציפייה דרוכה לקראת המעמד הגדול של סיום מסכת ראש השנה שנלמדה על ידי ציבור אנ"ש במסגרת 'עמוד הקהילה' בראשות וכתקנת כ"ק מרן רבינו שליט"א.

המעמד המרומם יתקיים ביום חמישי הקרוב, ל' באב, בהיכל בית המדרש הגדול שבמרכז העולמי, בשעה 19:30 בערב. לקראת המאורע המשמח, שוקדים בימים אלו בהנהלת ארגון 'יודעי תורתך' על סגירת הקצוות האחרונים ועל השלמת ההכנות כדי להעמיד אירוע מכובד ונאה כראוי וכיאה לכבודה של תורה ולומדיה, כדי לבטא בעוז ובעוצמה כי אין גדולה כתורה, ואין מכבדיה כישראל.

מעמד הסיום ומשא הקודש

בשיאו של המעמד יערך מעמד הסיום על ידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, אשר למד יחד עם כלל אנ"ש את המסכת במסגרת תקנת 'עמוד הקהילה'. כמו כן ישמע

הפקה מוזיקלית מיוחדת

המעמד כולו ילווה בהפקה מוזיקלית מושקעת במיוחד לקול צלילי זמר עם הבעל מגן הרב סיני ברמץ הי"ו. כחלק מהתוכנית האמנותית המיוחדת, יזכה הציבור לרגעים מרוממים ומרגשים של הוד בתוכנית ייחודית: 'מודי'צע מענועט'.

פתיחת מסכת יומא

במהלך המעמד יחגגו ברוב עם גם את תחילת המסכת הבאה בסדר 'עמוד הקהילה' - מסכת יומא! הלומדים יפתחו מיד בפרק שמיני, העוסק בענייני יום הכיפורים, כדי ליצור הכנה רוחנית מושלמת ומרוממת לקראת היום הקדוש הבעל"ט. אין ספק, גדול יהיה המעמד לכבוד התורה ולומדיה, ואין מי שאינו מצפה לה.

שהשמחה במעונם

- הגה"ח משה קרימלובסקי היו"א אשדוד לאורסיו
- הר"ר משה יוסף קרימלובסקי היו"א טבריה להולדת הבן
- הרה"ח ישעי' רטיוזר שליט"א ירושלים מראשי חבורות הבחורים והאברכים בהכנס בנו צב"י נ"ו לעול תר"מ
- הגה"ח אליהו קרימלובסקי שליט"א אשדוד ראש ושיבתו 'חלת אברהם' לאורסיו הבן
- הרה"ח שמעון מרדכי פרלמוטר שליט"א ב"ב מג"ש דן יומי ועמוד הקהילה לאורסיו הבת
- הגה"ח שמואל קרימלובסקי שליט"א ברקלד מראשי החבורות
- הרה"ח שמעון מרדכי פרלמוטר שליט"א ב"ב מג"ש דן יומי ועמוד הקהילה להולדת הנכד
- הגה"ח שמואל מאיר רטיוזר שליט"א ב"ש ראש ושיבתו 'חלת דן' בהכנס הנכד לעול תר"מ
- הרה"ח חיים אשר קרימלובסקי שליט"א להולדת הבן
- הרה"ח יוסף פרלמוטר שליט"א ב"ב הרה"ח בן ציון פרידמן שליט"א ב"ב להולדת הבן ואורסיו הנכדה

מלא הטנא ברכות ואיחולים ברגשי שמחה וחדווה, נביע מיטב הברכות למעלת ידידנו הדגול והנכבד, פה מפיך מרגליות, אוצר בלום של תורה ויראה, הרה"ח ישעי' רטיוזר שליט"א מראשי חבורות חברים מקשיבים וחבורות הבחורים לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו צב"י נ"ו לעול תר"מ יה"ר שירויה רוב נחת דקדושה מכל יצ"ח המברכים:

חברת חברים מקשיבים חבורות הבחורים

שמחת חבר מצוה תתקיים בעז"ה ביום שני באולמי הכתר מלכי ישראל 1 ירושלים

מלא הטנא ברכות ואיחולים ברגשי שמחה וחדווה, נביע מיטב הברכות למעלת ידידנו הדגול והנכבד, אוצר בלום של תורה ויראה, הגה"ח שמואל קרימלובסקי שליט"א מראשי חבורות חברים מקשיבים וחבורות הבחורים לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת נכדו למזל"ט יה"ר שירויה רוב נחת דקדושה מכל יצ"ח המברכים:

חברת חברים מקשיבים חבורות הבחורים

פרסנר
בית לטובע איסות

בשורה משמחת

הגענו להסדר עם רשת כובעי פרסנר להנחה משמעותית לאנשי שלומנו לאורך כל השנה. יש לומר בחנות למוכר שהגענו דרך מודי'ץ - הקוד לאישור זה 2322-

השבוע: המבחן השלישי

במבצע הדרבון המיוחד לימי בין הזמנים: נבחרים ב'עמוד הקהילה' בפרשיות ואתחנן, עקב וראה, ונכנסים להגדת 'בין הזמנים' על סעודת ליל שבת מלאה ועשירה ברמה הגבוהה ביותר בשווי 120 ש"ח לכל נפש! (ניתן להמיר את הזכיה בפרס כספי)

דקות ספורות של מענה ועונג השבת בדרך אליכם.

הודעה חשובה

ההרשמה למבחני 'יודעי תורתך' תשרי תשפ"ו

תקיים בעז"ה ב"ב ימים ראשון שני ג' - ד' אלול

תוכנית ידיעת התורה בהלכות שבין ד' ח"ב תחל בעז"ה ב' בחורף תשפ"ו

לשמיעת שיעורים

בעמוד יומי במסכת ראש השנה מפי הרה"ח אוריאל רטנובר שליט"א

02-649-3362

שלוחה < 51

1 שיעור יומי 2 שיעור יומי 3 שיעור יומי

כן ניתן להאזין לשיעורים נוספים בעמוד הקהילה במסכת פסחים וסוכה במערכת קול הלשון < 03.617.1111

יום	שבת	ראשית	שבת	יום
יחולות	18:55	19:11	19:11	19:02
בני ברק	19:11	19:11	19:11	19:02
אשדוד	19:11	19:11	19:11	19:02
ברקלד	19:11	19:11	19:11	19:02
בית שילת	18:55	19:11	19:11	19:02
סברה	19:01	19:11	19:11	19:02
בית שמש	18:54	19:11	19:11	19:02

תודותינו וברכותינו נתונות לאלו שנדבו הוצאת הגליון

- לע"נ הגה"ח רבי מרדכי ב"ר אורי ז"ל בקנרוט נלב"ע כ"ו אב תשפ"ב הונצח ע"י בניו שיחיו
- נתרם ע"י הר"ר משה יוסף קרימלובסקי היו"א לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו השלום זכר יתקיים בלייל שב"ק ראה בביהמ"ד הגדול בב"ב
- לע"נ הרבנית הצדקנית מרת בילא רחל ע"ה א"ח לכ"ק מרן אדמו"ר ה'נחלת דן' זי"ע בת הגה"צ שמואל אהרן שצדוויצקי זצוק"ל מביאליסטוק נלב"ע כ"ו אב תשפ"ד
- לע"נ הרה"ח משה ברוך ב"ר יוסף דב ז"ל ספרנוביץ נלב"ע כ"א אב תשפ"ב הונצח ע"י בנו הר"ר אברהם הי"ו
- לע"נ הרה"ח שמואל יצחק ב"ר אריה לייב ז"ל פניגשטיין נלב"ע כ"ח ניסן תשפ"ו הונצח ע"י בניו שיחיו
- לע"נ מרת רחל ב"ר מנחם ז"ל גלב נלב"ע ליל שב"ק אור לז' סיון תשפ"ו הונצח ע"י בנה הרה"ח שלמה הי"ו